

A Balaton Kiemelt Üdülőkörzet gazdasági, társadalmi, közlekedési, környezeti és kommunális infrastruktúra alapjellemezői, rendszeresen frissített tartalmú indikátorok adatai alapján

1. Bevezetés

A **Balaton Fejlesztési Tanács (BFT)** 2009. május 8-i ülésén a Balaton 2007-2020 közötti időszakra szóló, Hosszútávú Területfejlesztési Konceptiója elfogadásával párhuzamban döntött az üdülőkörzet **legfontosabb gazdasági, társadalmi, környezeti és infrastruktúra indikátorainak rendszeresen frissített tartalommal megjelenített fejlesztési monitoringjáról** azzal a céllal, hogy az üdülőkörzetben zajló jelenségek időbeni és területi összehasonlító elemzések által valós információkat tárjanak a döntéshozók elé. E döntéstámogató munka elvégzését a tanács munkaszervezetére, a Balatoni Integrációs és Fejlesztési Ügynökség Közhasznú Nonprofit Kft-re bízta.

A döntés nyomán végzett szakmai munka során 90 térségleíró indikátor került meghatározásra, amelyek az adott témakörökben nagy szakmai tapasztalattal rendelkező külső szakértők bevonásával kerültek specifikálásra. A specifikáció nyomán az indikátorok száma a kezdeti nagyságrendhez képest csaknem kétötödével csökkent, illetve az időközben felmerült igényekkel párhuzamban újabb indikátorokkal egészült ki, miközben más, adatok hiányában előállíthatatlan, vagy nagyon hiányos, nehezen ellenőrizhető adattartalmú indikátorok a szakértők döntése nyomán kikerültek a rendszeres monitoringra javasolt indikátorok listájából. A megfogalmazott szakértői javaslatokat a BFT 2011. május 19-i ülésén jóváhagyta.

A **monitoringra javasolt indikátorváltozók idősíkjá** a kiválasztott indikátorok rendelkezésre álló adatai metszeteiben **eltérhet egymástól**. Az adatok idősíkjá, ahol az lehetséges, 1990-től terjed a legfrissebb előállítható adatig, az ennél kisebb időtáv az előállíthatóság metszetében változik, ezen belül a felismerhető trendek érdekében cél a minél nagyobb időtáv biztosítása.

A **legfrissebb, 2012 évi indikátorlista 56 gazdasági, társadalmi, környezeti, közlekedési és kommunális infrastruktúra indikátort tartalmaz, ebből 17 gazdasági, 14 társadalmi, 10 közlekedési 8 környezeti, és 7 kommunális infrastruktúra változó**. Ezek között továbbra is vannak nehezen előállítható, illetve előállíthatatlan adattartalmú indikátorok, amelyek kiszűrése, vagy specifikálása a szakértők soron következő, jövőbeni feladata lesz.

A Balaton térségi monitoring a területi monitoring rendszerről alkotott kormányrendeletben - 37/2010. (II. 26.) - foglaltakkal összhangban készül.

Jelen tanulmány az alábbi fejezetekre tagolódik:

- Alkalmazott indikátor rendszer bemutatása, indikátorok tartalmának leírása
- A rendelkezésre álló indikátoradatok alapján kirajzolódó Balaton térségi helyzetkép bemutatása
- Elhagyásra, adattartalom változtatásra javasolt indikátorok
- Indikátorok összefoglaló táblázatos bemutatása

2. Alkalmazott indikátorkataszter

Az alábbiakban összefoglaljuk a jelenlegi indikátorlista változóinak leíró jellegű adattartalmát, definiálva az adatok előállíthatóságának forrását.

2.1. Gazdasági indikátorok tartalma és adatforrása

A jelenlegi indikátorkataszterben listázott **17 gazdasági indikátor** két nagyobb indikátorcsoportra, valamint három, tartalmában ezektől és egymástól is elkülönülő, önálló indikátorra bontható.

Gazdaságfejlesztés, diverzifikáció

Települési gazdasági erő (TGE) a település, ill. az ezekből képzett, tetszőleges térségi szintre dezaggregált megyei GDP, a személyi jövedelem, a vállalkozási aktivitás és a helyi adók figyelembevételével kerül kiszámításra. Az adat Ft/fő-ben a Budapest nélküli (vidéki) átlag arányában kerül kifejezésre. Az adatsor időterjedelme azok előállíthatósága miatt 1994-től jelen állás szerint 2009-ig lehetséges. Az adatok forrását KSH-T-STAR, TeIR, illetve APEH adatbázisok alkotják. Az adatsor újabb elemeinek előállítása a valamennyi szükséges adat egyidejű rendelkezésre állásával lehetséges, ezért időben elmarad az ideálistól, összetett számítások eredményeként jön létre.

Az Egységes Monitoring Információs Rendszer (EMIR) adatbázis az elsődleges információk forráslapja négy ide sorolható indikátornak, nevezetesen

- a BKÜ-be érkező turizmusfejlesztési források,
- az UMFT (ÚSZT) keretében a BKÜ-be érkező fejlesztési források,
- az UMFT (ÚSZT) keretében megfigyelhető pályázói, illetve
- az összes pályázati aktivitás.

A **BKÜ-be érkező turizmusfejlesztési források** a BKÜ területére érkező összes fejlesztési forráshoz képest százalékos arányban kerülnek kifejezésre. A BKÜ-be érkező források nagyságrendje éves szinten az országos értékhez képest százalékban jelenik meg. Az összes pályázati, illetve az UMFT (ÚSZT) keretében megfigyelhető pályázati aktivitás az 1000 állandó lakosra jutó beadott pályázat, illetve 1 állandó lakosra jutó elnyert forrás kereteiben kerül kiszámításra. A témacsoporton belüli hatodik indikátor a **turizmus területén tevékenykedő gazdasági szervezetek aránya** az egyéb gazdasági szervezetekhez képest. Mivel a működő vállalkozások száma csak évekkel később jelenik meg, mint a regisztrált vállalkozásoké, a mindenkor elemzések jelen idejéhez legközelebbi évek legújitható adatainak alapját a regisztrált vállalkozások képezik. Az adatok forrása KSH T-STAR adatokon alapuló TeIR adatbázis.

Turizmus és turisztikai szezonáltság

A jelen indikátorok közé sorolható önálló indikátorok:

- a térségben regisztrált **külföldi és belföldi vendégek száma**,
- eltöltött **vendégéjszakák száma**,
- a BKÜ háttértelepüléseinek **vendégéjszakákból való részesedése**,
- a kereskedelmi szálláshelyek **kihasználtsága**,
- a **július-augusztus hónapok**, vagyis az idegenforgalmi főszézon **vendégéjszaka forgalma**,
- az **egy kiadott szoba egy működési napjára jutó átlagos szállásdíj**,

- a július és augusztus hónapok ideje alatt egy kiadott szoba egy működési napjára jutó átlagos szállásdíj, valamint
- a BKÜ-ben megjelenő vendégek által eltöltött napokra vetített átlagos tartózkodási idő.

A szállásdíj bevételek, vagyis a jövedelmezőség (REVPAR) indikátorai 2007 előtt nem gyűjthetők le települési szinten, amelyekből összeválogatható a BKÜ területisége. Az adatok forrása a **TDM szervezetek száma** kivételével, ami régiós adatgyűjtésen alapul, minden esetben a KSH, T-STAR adatbázis.

Tartalmában az előbbi két nagyobb indikátorcsoporttól, és egymástól is elkülönülő három indikátor

- az alkalmazásban állók száma, **foglalkoztatottság, az idegenforgalmi főszezonban,**
- július-augusztus hónapokban **mért 18-59 éves állandó lakosság** számához képest kifejezett **munkanélküliségi ráta,** valamint
- az **erdőterületek nagysága** szerepel.

A foglalkoztatottság adatai népszámlálás szintűek, rövidesen aktuális frissítésre kerülnek, a szezonális munkanélküliségi adatok forrása a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat (korábban AFSZ), a számításhoz szükséges népesség adatok forrása a KSH, T-STAR adatbázisa. A hektáronként kifejezett erdőterületek nagysága a Megyei Erdészeti Igazgatóságoktól szerezhető be.

2.2. Társadalmi indikátorok tartalma és adatforrása

A társadalmi indikátorok kataszterében jelenleg **14 indikátor** szerepel nyolc csoportra bontva.

Egzisztencia

Az egzisztencia csoporton belül jelenleg két indikátort helyezkedik el, **az önkormányzati segélyezésben részesülők aránya az állandó lakossághoz képest,** valamint **az adott évben forgalomba került új személygépkocsik száma** ezer állandó lakosra vetítve. Mindkét adat forrása KSH T-STAR adatbázis.

Tudatosság

Tudatosság alatt ebben az esetben egyfajta, a társadalom oldaláról keletkező szabad szerveződésű természet-, és környezetvédelmi érzékenységet érthetünk. Az indikátor az **ezer állandó lakosra jutó természet- és környezetvédelmi civil szervezetek száma** alapján vetít erről képet. Az adatforrásként a Megyei Bíróságok szervezetbejegyzései szolgálnak.

Népesedés

A népesedés csoporton belül három kiemelt fontosságú indikátor szerepel,

- a **természetes népességváltozás,**
- **az állandó és ideiglenes vándorlás,** valamint
- a **függőségi ráta.**

A természetes népességváltozás, valamint az üdülőkörzetbe irányuló be-, és onnan elvándorlók számának éves különbsége az állandó lakosság éves száma alapján ezrelékben kerül kifejezésre.

A **függőségi ráta** a 15 évnél fiatalabbak és az 59 évnél idősebbek számának összege, valamint a 15-59 évesek számának hányadosa alapján keletkezik, százalékos arányra vetítve. Az adatok forrása KSH, T-STAR adatbázis.

Munkanélküliség

A munkanélküliség kategóriája

- az **éves szintű munkanélküliségi**, valamint
- a **pályakezdő munkanélküliségi ráta** adatait tartalmazza.

A munkanélküliségi ráta a foglalkoztatottak éves számának hiányában a munkaképes korú (15-74 éves) népesség éves száma, a pályakezdő munkanélküliségi ráta a pályakezdőként regisztrált munkanélküliek és a 18-25 év közöttiek száma alapján kerül kifejezésre, ebből következően mindkét ráta adatait relatív munkanélküliségi rátának kell tekintenünk. Az adatok forrása a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat, valamint a KSH, T-STAR adatbázisa.

Biztonság

A biztonság indikátor dimenziójában az **ismertté vált vagyron elleni bűncselekmények** (betöréses lopás, rablás, lopás, jármű önkényes elvétele) 5 évre számított mozgó átlaga alapján **tízezer lakosra vetített aránya** fejeződik ki. Az adatok forrása KSH, T-STAR adatbázis. **Az adatszolgáltatás 2002 és 2007 közötti időszakot fogja át, 2008-tól kezdve már nem közölnek ilyen adatot.**

Oktatás

Az alkalmazott oktatás indikátor dimenziója **a legalább 8 osztályt végzettek száma** és a 14 évnél idősebb lakosság számának hányadosa alapján, **százalékos formában fejeződik ki.** Ezekhez az adatokhoz népszámlálás útján lehet hozzáférni - ahogy a foglalkoztatás esetében - rövidesen ez is aktuális lesz.

Balaton térségi intézményrendszer, kormányzás

A kormányzás csoportbesorolás három indikátort tartalmaz. Az elsőben **a BFT mindenkori, szavazattal rendelkező tagságában szerepkörük alapján a térséghez kötődő delegáltak aránya fejeződik ki a BFT szavazati joggal rendelkező összes delegáltjának számához képest.** Az adatok forrása a BFT munkaszervezetének éves beszámolóí, illetve a BFT-ben szavazati joggal rendelkezők adott évben érvényes listája. Ezek az információk letölthető a Balatoni Integrációs és Fejlesztési Ügynökség Nonprofit Kft honlapjáról. Az ezredfordulótól a jelen időig tartó módon megállapításra kerül **a speciálisan a BKÜ-re telepített intézmények száma.** Ezen adatok elsődleges forrása Magyarország Közéleti Kézikönyve. A harmadik indikátor a **környezetvédelmi szabálysértések számát** rögzíti a környezetvédelmi hatóságok által kirótt bírságok gyakorisága alapján. Az adatok forrása a Regionális Közigazgatási Hivatalok.

Területi különbségek

Ez az indikátor a BKÜ kistérségeinek GDP-HDI indexét¹ tartalmazza, az adatok által lehetőség van kistérségi szintű területi és időbeni összehasonlító vizsgálata. 2013. január 1-től megszűnnek a kistérségek, és a helyüket többnyire más területiség alapján a járások veszik át.

¹ A HDI (Human Development Index) – Emberi Fejlődési Index egy mutatószám, amely összehasonlíthatóvá teszi különböző területi integritások, országok, régiók, akár kistérségek közötti különbségeket. Az index tartalmazza a születéskor várható élettartam, az életszínvonal, az oktatás, írástudás különböző integrált értékeit.

2.3. Közlekedési indikátorok tartalma és adatforrása

A közlekedési indikátorok kataszterében a specifikációkat követően **10 indikátor** szerepel, ezeket hat csoportra bonthatjuk.

Légi közlekedés

Ez az indikátor éves szinten a **légi közlekedésben résztvevő utasok** számát rögzíti. Az adatok forrása az érintett repülőtereket üzemeltető cégek, szervezetek.

Közúthálózat, megközelíthetőség

Két indikátort tartalmaz, a **felújított és a korszerűsített közutak hossza** km-ben mérve. Az adatok forrása a Magyar Közút Nonprofit Zrt.

Balatoni közösségi közlekedési rendszer

Két indikátort sorolhatunk ide, az egyik a **közösségi hajóközlekedés éves összes utasforgalma**, az adatok forrása a Balatoni Hajózási Zrt. A másik indikátor a **közös menetrendi rendszer**, menetrendek összehangolása megfelelő információs rendszerben, kialakított közös menetrendi rendszerek száma az adott évben. Az adatok forrása a közösségi közlekedési vállalatok, MÁV, Volán társaságok, BAHART.

Vasúti közlekedés

Három indikátor sorolható ide, **új vasúti pálya hossza** km-ben, **felújított** (akadálymentesített, korszerű vizesblokkal felszerelt) **vasútállomások száma**, **járműpark minősége**, vagyis felújított és új vasúti kocsik, mozdonyok száma. Az adatok forrása a MÁV.

Kerékpáros közlekedés

Ezen belül a **kerékpárutak hossza** kerül rögzítésre km-ben, amely minden évben az újonnan épített kerékpárutak hosszával változik. Az adatok forrása a Magyar Közút Nonprofit Zrt.

Települési forgalomszervezés

Az ide sorolt indikátor a **forgalomcsökkentési műtárgyakkal fejlesztett belterületi útvonalak hosszát** méri km-ben. Az adatok forrása az adott önkormányzat.

2.4. Környezeti indikátorok tartalma és adatforrása

A környezeti indikátorok sorában **8 indikátor** szerepel, amelyek négy csoportba sorolódnak.

Vízminőség

A vízminőség indikátorok a **Balaton nitrogén, foszfor és klorofill-a** koncentrációjának mg/l-ben mért éves átlagát rögzítik. Az adatok forrása a Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőségek.

Part-rehabilitáció

Önkormányzatoktól beszerezhető információk alapján **az új, vagy megújított partok területe** került az indikátor adatok közé, hektár mértékegységben rögzítve évek szerint összesen.

Közösségi terek növelése

A közösségi terek változásainak nyomon követése három indikátor eredményezője alapján körvonalazódik. Az első a **belterületi parkok nagysága**, ezen belül a települési zöldterületek nagysága, a játszóterek száma és ezek területe, a gondozott, parkosított, virágosított területek száma és területe érthető. A területiségi mutató m² fejeződik ki.

A **településközpontok fejlesztése** nevet viselő indikátor az új zöldterületek kialakítását, épületek felújítását hivatott nyomon követni. A területiségi mutató ebben az esetben is m². A harmadik csoportindikátor a **kerékpáros forgalmi felületek** indikátora, ami a kiépített belterületi kerékpárutak hosszát méri km-ben. Az adatok forrása mindhárom esetben az adott települési önkormányzat.

Éghajlatváltozás

Ez az indikátor az **éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodással kapcsolatosan elnyert pályázatok számát** követi a térségben. Az adatok forrásgazdái a minisztériumok, régiók, megyék, közalapítványok.

2.5. Kommunális indikátorok tartalma és adatforrása

A kommunális infrastruktúra **7 indikátort** tömörít, alcsoportbontás nélkül.

A kommunális indikátorok tartalmazzák a **közüemi ivóvízvezeték-hálózat** hosszát (km), **illetve a lakosságnak szolgáltatott víz mennyiségét** l/fő/nap, illetve m³/év mértékegységekben rögzítve.

A második indikátor a **szennyvíz-csatornázottság, keletkező szennyvíz mennyisége, szennyvíztisztító telepek kapacitása**. A méréshez szolgáló mértékegységek az előbbiekkal azonosak.

A harmadik indikátor a **közműolló**, vagyis a **közüemi ivóvíz-hálózatba és a közüemi szennyvízcsatorna-hálózatba bekapcsolt lakások arányát** adja meg. Ezen adatok előállításához szükséges **az adott lakások darabszáma** is, emiatt ez külön szerepel az indikátorok listáján.

Az indikátorok része az **összegyűjtött kommunális hulladék mennyisége**, illetve a **szelektíven gyűjtött hulladék mennyisége** is, mindkét esetben tonna/év vonatkozásában mérve.

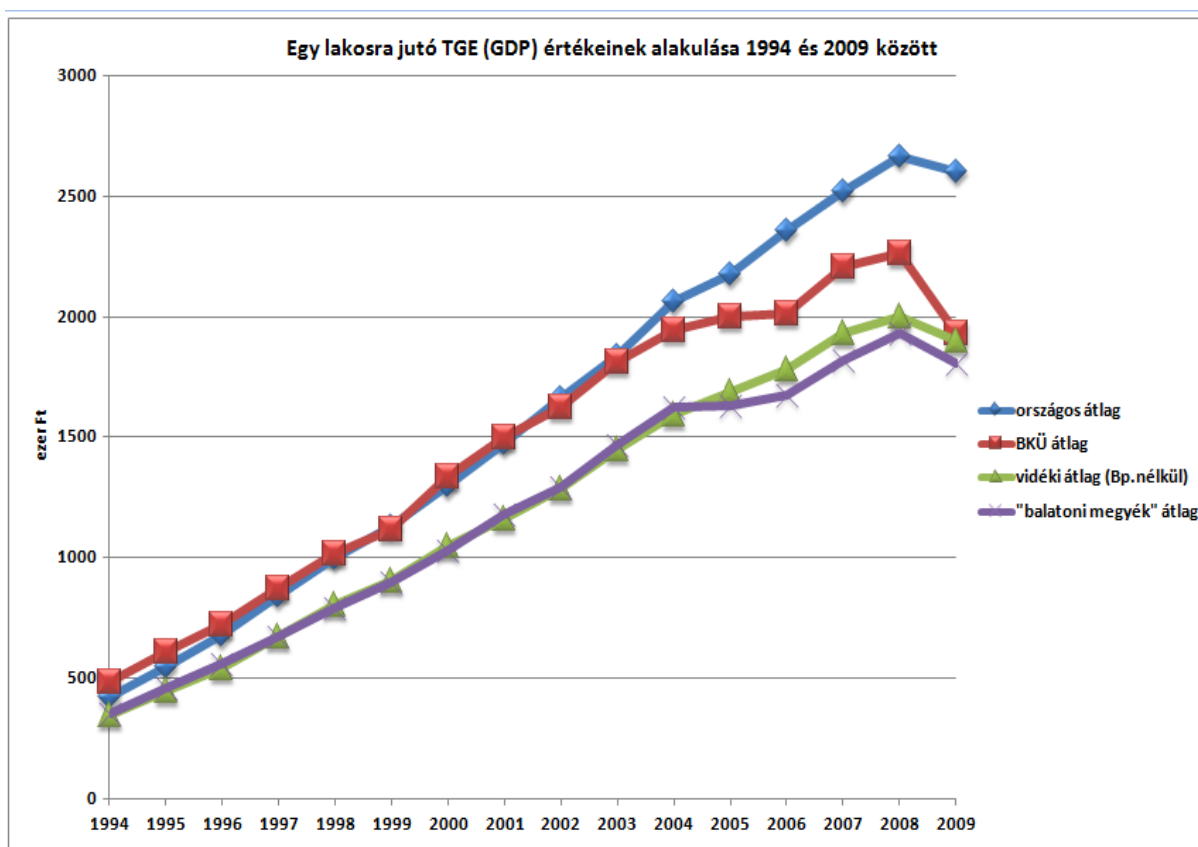
A hetedik indikátor a **csapadékvíz elvezető hálózat úthálózathoz viszonyított arányát** adja meg. Az adatok forrása minden esetben a KSH T-STAR adatbázis, illetve az érintett közszolgáltatók és önkormányzatok.

3. A rendelkezésre álló indikátoradatok alapján kirajzolódó Balaton térségi helyzetkép

A jelenleg meglévő adatok alapján az alábbiakban összefoglalt térségi helyzetkép olvasható ki.

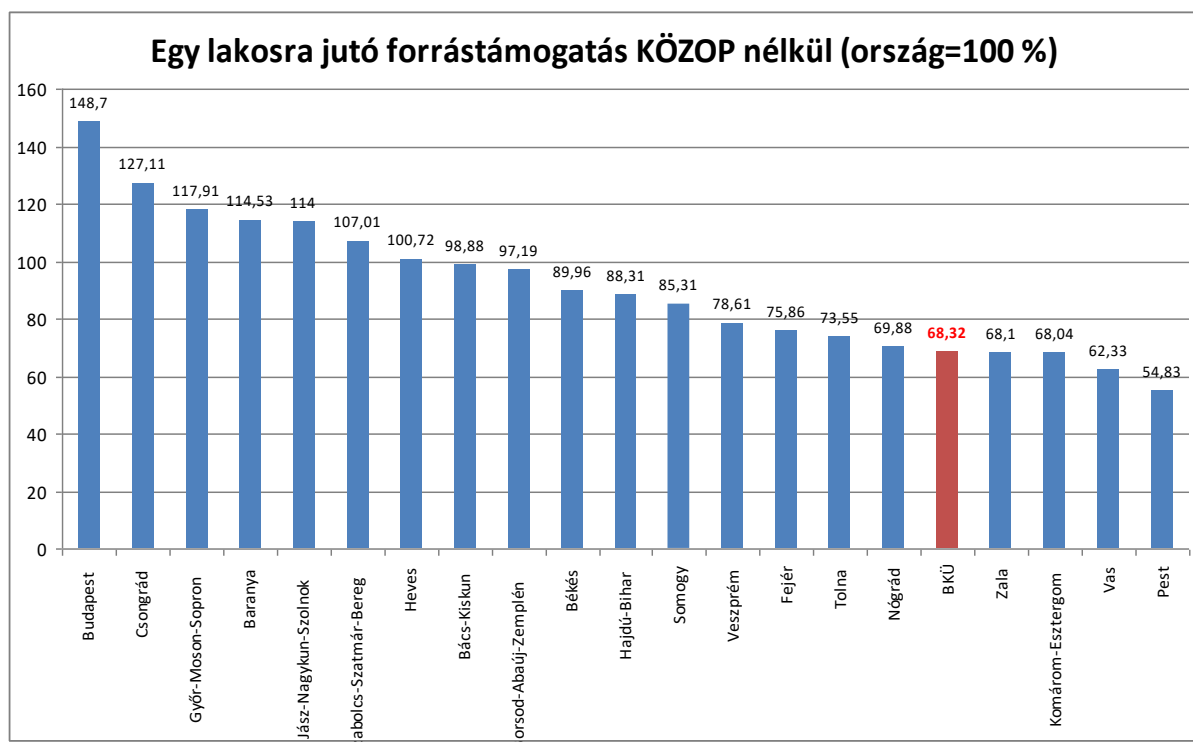
3.1. Gazdaság

A Balaton Kiemelt Üdülőkörzet (BKÜ) területére vetített egy lakosra jutó települési gazdasági erő (TGE) másfél évtizede csökkenő mértékű, mely körülmény a Balaton térségének gazdasági pozícióvesztését jelenti a Budapest nélküli vidéki átlaghoz képest. Az adatokból belátható időtávban a gazdasági pozícióvesztés kétlépcsős szerkezetet mutat. Az első jelentős mérséklődés a '90-es évek közepétől a századfordulóig tartott, ekkor azonban még a BKÜ-ben az egy lakosra jutó települési gazdasági erő magasabb volt, mint a Budapest nélküli vidéki átlag. Az üdülőkörzetben mért TGE 2000 és 2001-ben standard maradt és együtt mozgott az országos értékekkel, ezt követően azonban a két érték különvált.

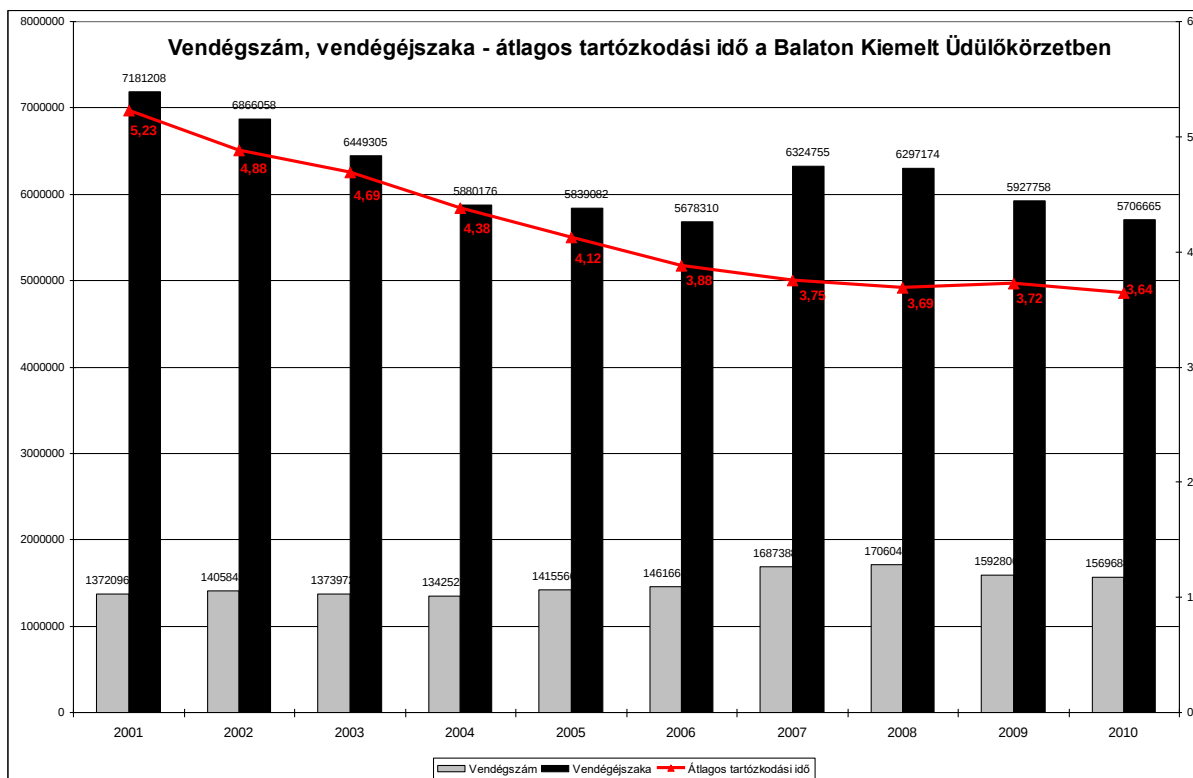

Az országos értékek lassú emelkedést mutattak, a BKÜ értékek viszont hozzájuk képest tovább gyengültek. Az üdülőkörzetben bekövetkezett újabb gyengülés 2002 és 2006 között zajlott le, amit újabb stagnálási időszak követett a 2008-as világgazdasági válságig. A települési gazdasági erő gyengülésével párhuzamban a pályázati aktivitás és sikeresség jelentős emelkedése mérhető.

Az Új Magyarország Fejlesztési Terv (ÚMFT) keretében 2007 és 2010 között a BKÜ-be érkező fejlesztési források megnégyszereződtek, ugyanezen idő alatt a lakosságszám arányos pályázati aktivitás és eredményesség megtízszereződött, ezzel együtt a BKÜ forrásrészesedése továbbra is szerény mértékű.

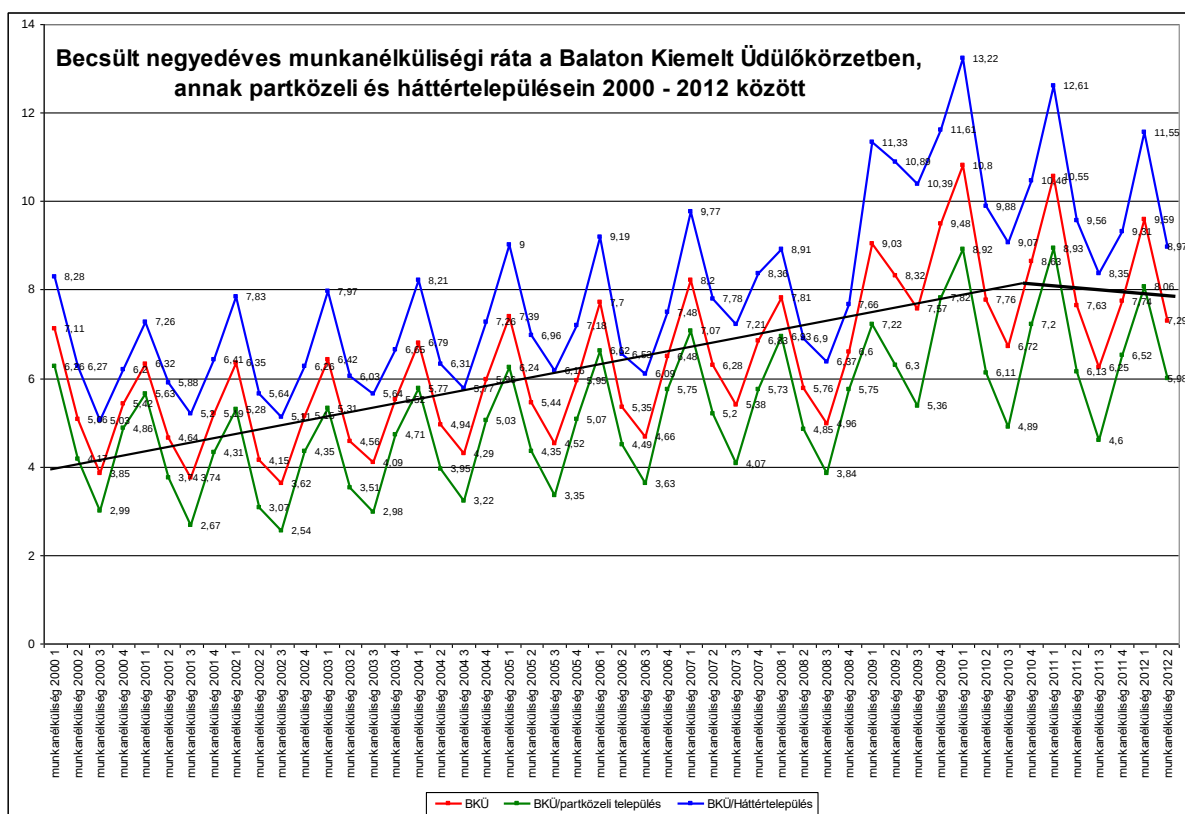

A BKÜ gazdasági pozícióvesztése értelemszerű összefüggésben áll a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet idegenforgalmi hangsúlyainak átrendeződésével.

Egyre kevesebb a külföldi, és több a belföldi vendég, mindez az eltöltött vendégéjszakák csökkenésével társul, ami az átlagos tartózkodási idő mérséklődését eredményezi. Az átlagos tartózkodási idő csökkenésével párhuzamosan a jövedelmezőség szempontjaiban is módosulás figyelhető meg. A kereskedelmi szálláshelyek kapacitás kínálata az eltöltött vendégéjszakák nagyságrendjéhez igazodó irányban mozdult el, ami az idegenforgalmi főszezon összességében pozitív jövedelmezőségében ölt testet.

A BKÜ foglalkoztatottsági helyzetképe a munkanélküliség ciklikus ingadozásainak függvényében változó. A munkanélküliség és a foglalkoztatottság egymással szorosan összefüggő ciklikus ingadozásait a turizmusgazdaság térségi működése okozza, vagyis az idegenforgalom szempontjából hangsúlyos és kevésbé hangsúlyos szezonok periodikus váltakozásai váltják ki.

Teljes foglalkoztatottság szerkezeti kép a népszámlálások kapcsán mérhető. 1990-ben az aktív keresők, foglalkoztatottak éves száma 45,5 %-a volt a BKÜ térségének össznépségéhez képest, ez a nagyságrend a 2001-es népszámlálás időpontjára 37 %-ra csökkent. A foglalkoztatottság mérséklődésével párhuzamban az üdülőkörzet munkanélküliségi mutatói évtizedes tendenciában növekvő mértéket mutatnak. A munkanélküliség ciklikus ingadozásai a közvetlen Balaton parti településeken mérhető leginkább, a Balaton partvonalától távolodva a ciklikus ingadozás hatása kisebb, vagy már egyáltalán nem mérhető. A munkanélküliség a harmadik negyedévben, vagyis az idegenforgalmi főszezon időszakában a legalacsonyabb, az első negyedévben pedig a legmagasabb. A térség munkanélküliségi jellemzőinek évtizedes növekvő tendenciája 2010-ben megtorpant. A megtorpanás, vagyis a 2009-es év növekedési csúcsához képest megfigyelhető mérséklődés tényét az idegenforgalmi főszezonban mért munkanélküliségi adatok is alátámasztják, összességében azonban tízéves periódus alatt a munkanélküliség növekedése az idegenforgalmi főszezon időszaka alatt is kimutatható.

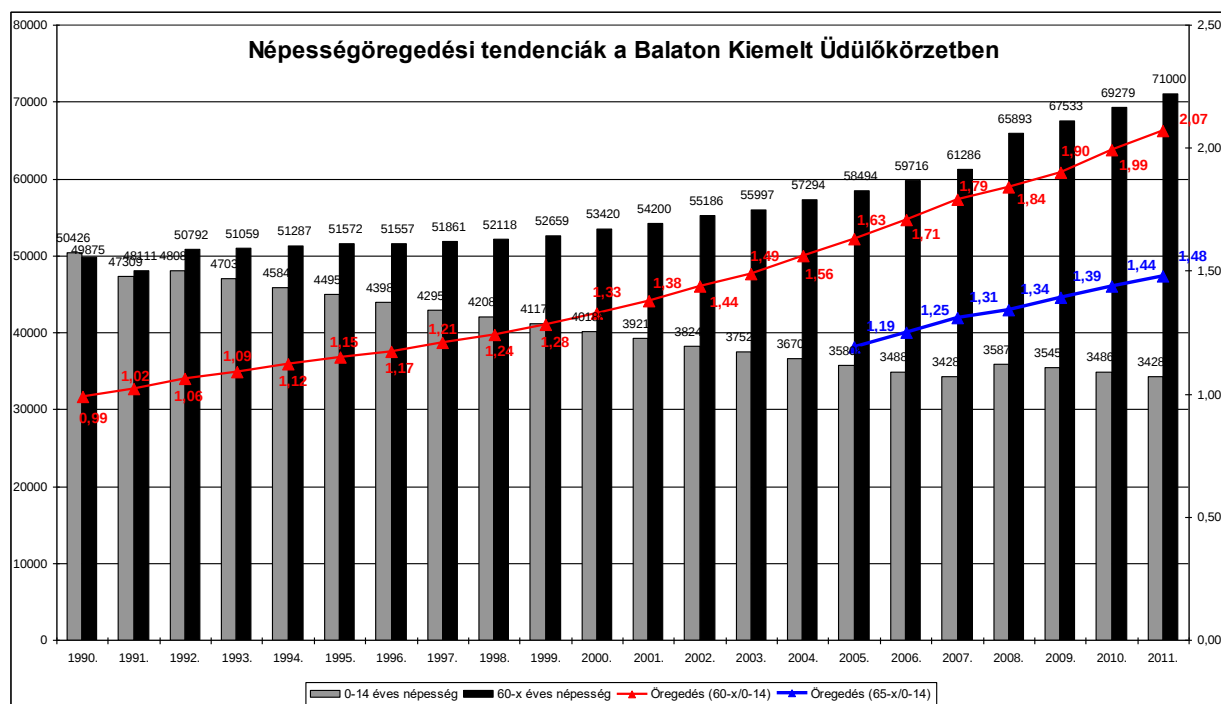
A pályakezdő munkanélküliségi ráta évtizedes viszonylat alapján 2008-ban a legalacsonyabb, 2002 és 2006 között növekvő, 2007-2008-ban csökkenő, 2009-ben viszont a legmagasabb értéket mutatja a teljes mérési időszak alatt. A pályakezdő munkanélküliség értékeinek változása szoros összefüggésben áll az üdülőkörzetben lezajló vándorlás, és az állandó népesség életkor összetételének módosulási folyamataival.

Az erdőterületek az üdülőkörzet 2008-ban módosult területének mintegy 22,1 %-át tették ki 2010-ben, ekkor 86149 hektár volt az erdőterületek nagysága, amelynek nagyobb része egyben a Balaton-felvidéki Nemzeti Park területét képezi. A területi módosulás okozta hatást kiszűrve is az üdülőkörzet erdőterületeinek növekvő tendenciájáról beszélhetünk. Ez idő alatt kisebb-nagyobb mértékben szinte minden évben növekedtek az erdőterületek, amivel párhuzamban a növekedési tendencia folytatása várható a 2010 utáni években is.

3.2. Társadalom

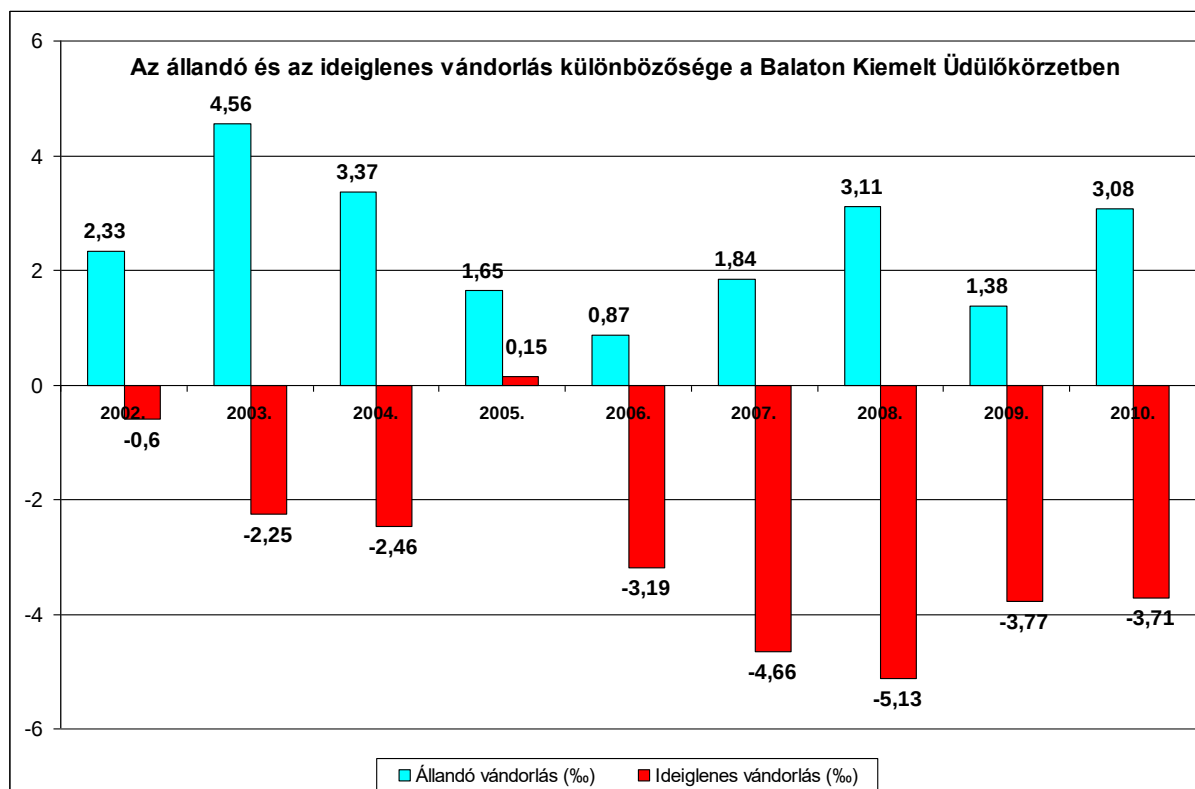
A BKÜ-ben a születések és a halálozások egyenlege évtizedek óta negatív, azaz többen halnak meg a térségben élők közül, mint ahányan születnek. A népesség élve születés és halálozás (természetes népességváltozás) egyenlege a lakosság nagymértékű öregedésével társul.

A népességfogyatkozás várható mértékében az üdülőkörzet népessége mégsem csökken. Az állandó népesség számának a várható népességcsökkenési tendenciával szemben megfigyelt változása a nemzetközi és az országhatáron belüli vándorlás összhatásában pozitív egyenlegével magyarázható.

A külső és belső vándorlás során keletkező térségi népességnyeresség azonban életkori összetétel szerint inkább az idősebbek felé mutat, vagyis öregedést fokozó hatást fejt ki, ami a fiatalabbak állandó foglalkoztatási igényével kiegészülve, amely igényt a foglalkoztatás-munkanélküliség térségen belüli ciklikus ingadozásai hangsúlyoznak - azok elvándorlási hajlandóságával társul. Ezek együtthatása a teljes függőségi ráta értékének növekedését okozza.

Az üdülőkörzet népességének országos átlagnál magasabb előregedettségének tényét támasztja alá a legalább 8 általánost végzettek aránya a tizenötödik életévüket betöltött népességhez képest. Ez az érték Magyarországon a 2001-es népszámlálás alkalmával 88,3 % volt, az üdülőkörzeten belül 84,8 %. Az országos értéhez képest mért alacsonyabb arány közvetett módon szintén a legidősebb generációk országos átlagnál jelentősebb halmozódásának megfigyelését támasztja alá, hiszen az idősebb generációk körében magas a 4-6 osztályos, vagy annál alacsonyabb általános iskolai végzettség.²

A regisztrált adatok szerint az üdülőkörzet területén az önkormányzati segélyezésben adott évben részesülők aránya tartós időrendben egy és két százalék között mozog. Ez a megfigyelés szintén szoros összhangot mutat a népesedési helyzettel. A helyi lakosság országos átlagnál gyorsabb előregedése a nyugdíjjogosultság feltételének fokozatos és egyre jelentősebb arányú kiterjedését jelenti, miközben az országos foglalkoztatottsági helyzettel a turizmusgazdaság ciklikusan magasabb munkaerőigénye miatt időszakos jelleggel kedvezőbb helyzet alakul ki, ami a 2010 előtti munkanélküliségi támogató rendszerrel kiegészülve az országos jellemzőknél hatékonyabb túlélési stratégiákat biztosított az egyébként rászoruló lakosság részére.

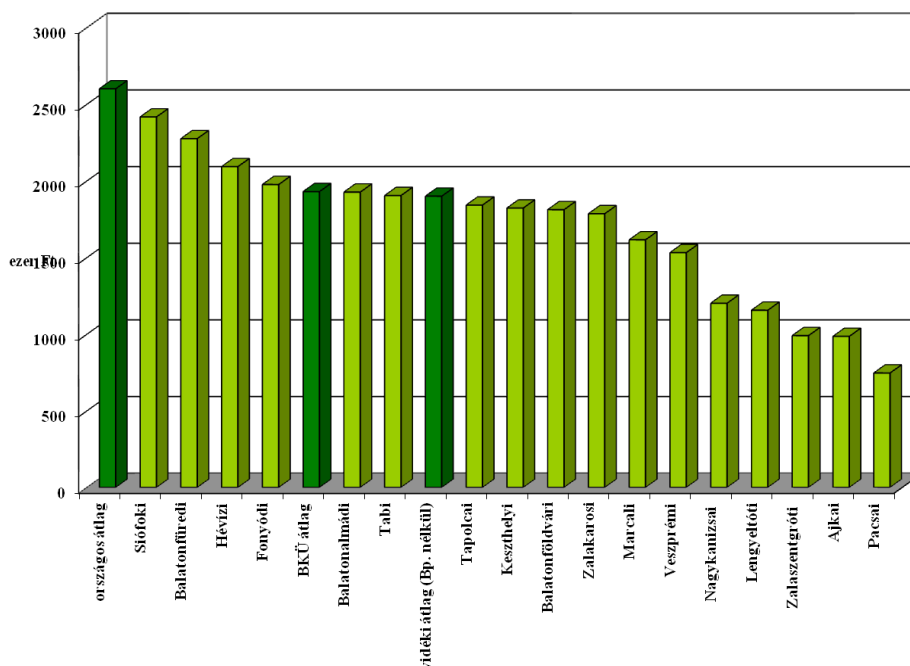
A lakosság egzisztenciális helyzetében bekövetkezett kedvezőtlen folyamatok jelentősebb része azonban biztosan 2010 előtti állapotokhoz köthető. Ezt támasztja alá az adott évben forgalomba hozott új személygépkocsik ezer állandó lakosra jutó számának változása. Ez az érték 2000 és 2004 között növekedett, majd 2005-től csökkent, amely csökkenést a világgazdasági válság okozta hatások tovább fokoztak.

² A 8 osztályos általános iskolai oktatást csak a második világháború után, 1945 szeptemberétől vezették be Magyarországon. <http://mek.oszk.hu/02100/02185/html/1369.html>

Az üdülőkörzet kistérségi HDI indexe igen jelentős fejlettségi különbségekre mutat rá. Magyarország HDI index értéke 2007-ben 0,879, adott évi szinten a 174 kistérség közül Budapesttel együtt 18 olyan kistérség volt, ahol a HDI értéke az átlagnál magasabb, ebből öt, Balatonfüred, Keszthely, Hévíz, Siófok és Veszprém a BKÜ területén található.

Ezzel párhuzamban két Balaton térségi kistérség, Pácsa és Lengyeltóti HDI értéke 0,8-as szint alatt volt. Ezeknek a kistérségeknek a HDI értéke jóval az országos átlag alatti, így a leghátrányosabb kistérségek közé sorolhatók.³

Az egy lakosra jutó TGE megoszlása 2009-ben a BKÜ-ben, kistérségi csoportosításban, Ft/fő

A lakosság egzisztenciális potenciáljának mérséklődése a mért adatok függvényében nem eredményezte az ismertté vált vagyron elleni bűncselekmények tízezer lakosra vetített arányának emelkedését, ellenkezőleg, az ismertté vált vagyron elleni bűncselekmények aránya 2005 előtt magasabb volt, mint az azt követő időszakban a világgazdasági válság első évéig.

Mindeközben az üdülőkörzet civil aktivitása töretlen. Az ezer lakosra jutó civil szervezetek száma az elmúlt egy évtizedben rendre meghaladja az országos értéket, de még az üdülőkörzet átlagánál is magasabb a közvetlen Balaton parti települések ezer lakosra jutó civil indexe.

Számottevő a speciálisan a BKÜ-be települt, vagy telepített intézmények száma is. 2000-ben hivatalos kezdeményezésre 13, alulról jövő civil kezdeményezés alapján további 4 ilyen szervezetet azonosítottunk. 2011-ben a BKÜ-ben

- hivatalos kezdeményezés alapján 12 szervezet (mivel időközben jogutód nélkül megszűnt a Balatoni Regionális Idegenforgalmi Bizottság),
- alulról jövő civil kezdeményezés alapján 5 szervezet (időközben létrejött Balatoni Regionális TDM Szövetség) működött.

³ A kistérségek helyét 2013. január 1-től a járások veszik át Magyarországon.

Indikátorként alkalmaztuk a **Balaton Fejlesztési Tanácsban szavazati joggal rendelkező**, az üdülőkörzethez területi értelemben térséginek tekinthető szereplők arányát a BFT-ben szavazati joggal rendelkezők összlétszámához képest.⁴ Több mint egy évtizedes viszonylat alapján a BFT taglétszáma, összetétele többször is megváltozott, adott esetben egyazon éven belül többször is. A BFT megalakulásától kezdve 2004-ig a kistérségi, megyei delegáltak abszolút többséget alkottak a mindenkori kormányzat minisztériumi, regionális és térségi delegáltjaihoz képest. A BFT tagsági összetételének átalakulása ezt követően a kormányzati szereplők abszolút túlsúlyát eredményezte, amely állapot változó arányösszetételben, de egészen a BFT 2012. február 24-i teljes megújulásáig tartott. A BFT 2012. februári átalakulását követően a szervezet szavazati joggal rendelkező tagságát gyakorlatilag a Balaton Kiemelt Üdülőkörzetet magába foglaló három megye közgyűlésének elnökei, illetve azok egy-egy delegáltja, valamint a kormány képviselőjében a BFT elnöke alkotja.

3.3. Közlekedés

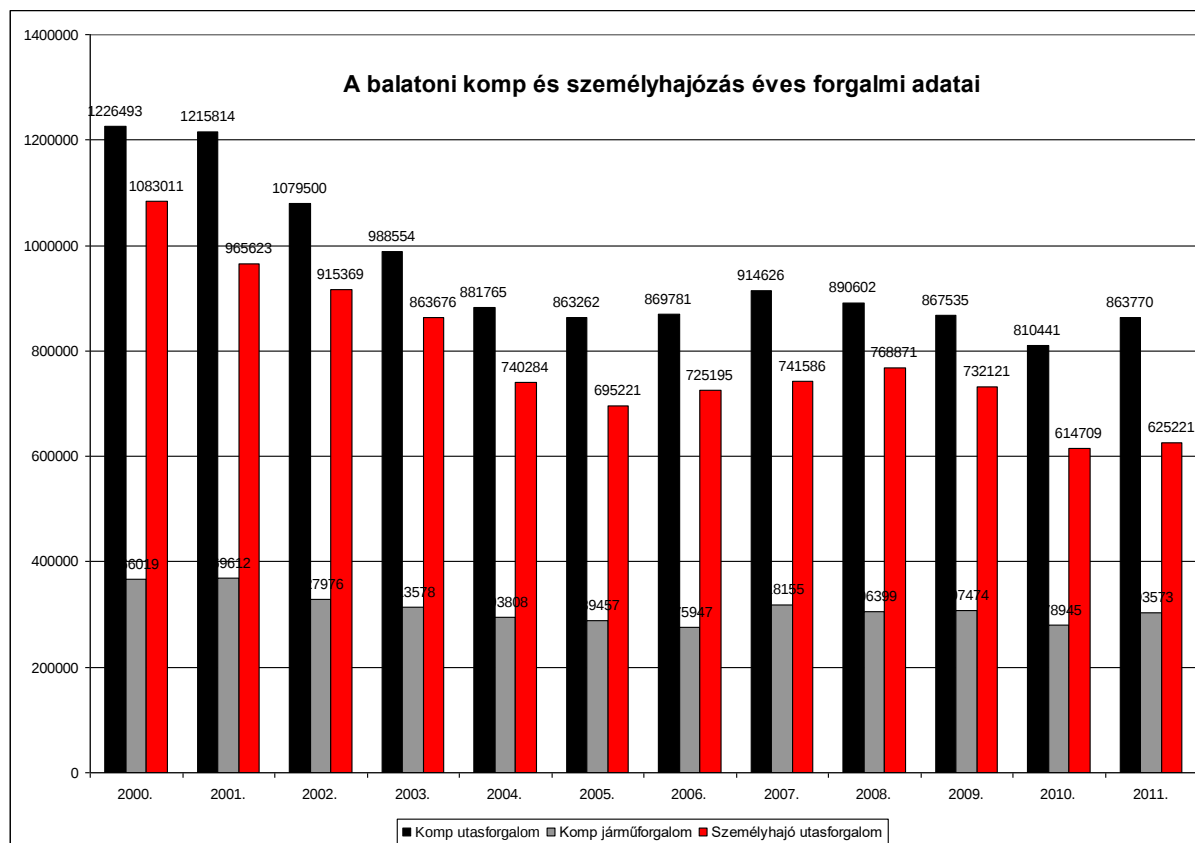
Az elmúlt másfél-két évtizedben a Balaton térségében számottevő közúthálózat fejlesztés zajlott le. Az üdülőkörzet településeinek adott évben új burkolattal felújított szakaszainak (felületi bevonatok, nagyfelületű beavatkozások, kátyúzás nélkül) hossza az 1990-es évek második felétől az ezredfordulóig mutatott növekvő trendet, ezt követően trendjellegében mérséklődés mutatkozik. A mérséklődő tendenciát megtöri a 2008-as év, amikor a vizsgált másfél évtizedes periódus csúcserkéhez közelítő gyakoriságnövekmény mutatkozik. A térség településeinek újonnan épített útszakaszainak hossza (új építésű útszakaszok, teljes pályaszerkezet csere, körforgalom stb.) szintén a vizsgált időszak első fél évtizedében volt a legmagasabb, ezt követően lényegesen mérséklődött. Az üdülőkörzetben nagyszabású vasúti pályaszakasz felújítási munkálatok évtizedek óta nem zajlottak.

A század és ezredforduló éveiben került sor egy 15 km-es vasúti pálya, a Balatonfenyves Gazdasági Vasút, Somogyszentpál szakaszának felújítására, illetve jelenleg 2012-ben zajlik a Horvátországig terjeszkedő Budapest - Székesfehérvár - Nagykanizsa – Murakeresztúr 236 km-es vasúti pálya felújítása. A vasúti közlekedésfejlesztéssel kapcsolatban a vasútállomással rendelkező Balaton térségi települések kétötödében került sor állomásépület zömében részleges felújításra, akadálymentesítésre, vagy az épület vizesblokkjának korszerűsítésére. Ezek a munkálat azonban igen nagy időskálán mozognak, több mint 25 évet fognak át, 1985-től 2011-ig terjednek. Az elmúlt egy évtizedben akár csak részlegesen felújított vasútállomások száma töredéke az elmúlt 25 évben felújított állomások számának, mindössze hat ilyen említhető Balatonvilágos, Balatonföldvár, Tab, Vonyarcvashegy, Sármellék és Balatonszemes vonatkozásában.

A Balatoni Hajózási Zrt. (BAHART) 2000-2011 közötti időszakra szolgáltatott utas és a kompforgalom vonatkozásában járműforgalmi adatokat. A jelzett időszak alatt a Balatonon regisztrált személyhajó utasforgalom összességében mérséklődő tendenciát mutat. A 2011-ben regisztrált teljes személyhajó utasforgalom a 2000 évi teljes személyhajó utasforgalom 42,3 %-a. A személyhajó utasforgalom mérséklődése nem egyenletes csökkenés következménye.

⁴ A térségi szereplőket nem személyük, hanem a BFT-ben betöltött szerepük alapján definiáltuk, ami azt jelenti, hogy különböző időmetszetek alapján akár ugyanaz a személy is lehet térségen belüli, majd térségen kívüli, vagy fordítva, a tanácsban betöltött pozíciója változásai szerint.

A vizsgált időszak jelentős volumencsökkenése 2000 és 2005 között következett be, amikor az évi egymillió szállított utas feletti forgalom 700 ezer fő alá csökkent. 2006 és 2008 között közel 75 ezer fős növekedés következett be az utasforgalomban, amit a következő években ismét jelentős visszaesés követett. A vizsgált periódus legalacsonyabb utas szám gyakorisága 2010-ben regisztrálódott 614.709 szállított utas nagyságrendjében, ehhez képes 2011-ben pozitív irányú, több mint 10 ezer főt meghaladó elmozdulás tapasztalható.

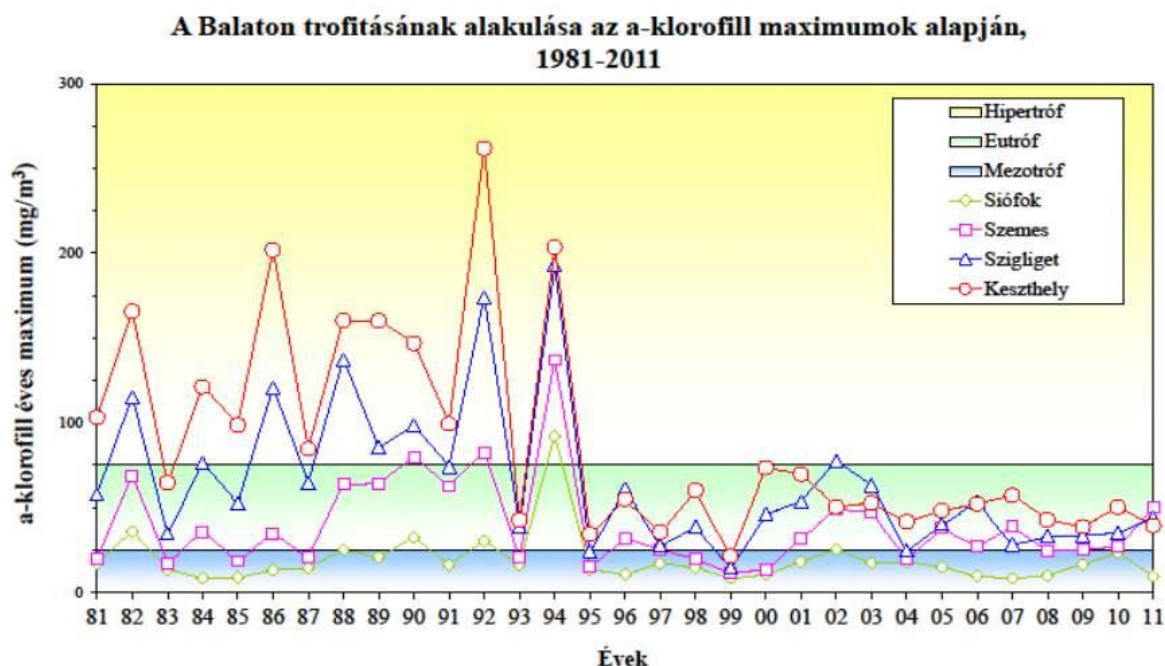
Ahogy a személyhajózásban, úgy a kompforgalom utas és szállított járműforgalmában is jelentős forgalommérséklődés tapasztalható a múlt évtized első felében, a látható trend gyakorlatilag leképezi a személyhajózás utasforgalmában tapasztaltakat.

A 2005-2006 évi forgalomgyakoriság szintekhez képest a következő néhány év javulást hozott, amit ismét forgalomcsökkenés követett. 2010 és 2011 évek összehasonlításában, ahogy a személyhajózásnál, úgy a kompközlekedés utas és járműforgalmában is a javulás jelei mutatkoznak.

3.4. Környezet

A Balaton vízminősége az emberi tevékenység okozta tápanyagterhelés növekedése következtében XX. század közepén kezdett a korábbiakhoz képest romló értékeket mutatni. A vízminőség romlását a túlszaporodó növényi tápanyagok, elsősorban a foszfor mennyiségének emelkedése okozta, ami a vízben élő növényi élet mennyiségi növekedését, többek között a tó elalgásodását vonta maga után. Az algák, ezen belül alapvetően a süveges kékmoszlat mennyisége nyár végére érte el a maximumát, az egyre növekvő algamennyiség pedig a Balaton különböző medencéiben egyre nagyobb mérvű vízelszíneződéseket okozott.

Az 1980-as évek végén, az 1990-es évek elején Siófoknál a víz klorofill-a koncentrációja, amely az algák mennyiségének kimutatására szolgál jó, oligotróf, vagy elfogadható, azaz mezotróf volt, a nyugati medencékben azonban jellemzően már rossz, hipertróf volt a víz minősége az algák mennyisége alapján. Az alga tömegkoncentráció nemcsak látványelem negatívum a vízben, hanem enyhébb-súlyosabb humán allergiás reakciókat kiváltani képes biológiai anyag, ami részben fürdőzéskor, részben a víz ivóvízként való hasznosítása révén okozhat kellemetlenségeket.

KDT KTVF és KÖZÜ KÖVIZIG adatok alapján

A Balaton vízminőségének javítása érdekében az 1980-as évek első felétől nagyszabású beruházások indultak, amelynek jelentősebb mozzanatai a Kis-Balaton tározó megépítése, a tisztított szennyvizek foszfortalanítása, kivezetése a Balaton vízgyűjtőjéről, a mezőgazdasági műtrágya-felhasználás mértékének csökkentése, illetve a mederkotrással társuló belső terhelés csökkentése voltak. Az intézkedések hatására a Balaton vízminősége az 1990-es évek második felétől jelentősen javult, az elmúlt másfél évtizedben hipertróf határértékek alatti szinteket mérnek a Balaton valamennyi medencéjében. A Balaton elalgásodottságának csökkenésével nem oldódtak meg a tóval kapcsolatos vízügyi problémák, az utóbbi évtizedben a romló vízmérleg és a növekvő hőmérséklet szintén kedvezőtlenül hat a tó vízminőségére, ennek nyomán a víz foszforterhelésének további csökkentése indokolt.

A Balaton Kiemelt Üdülőkörzet területén számottevően, több mint harmadával növekedett a települési zöldterületek kiterjedése, a 2005-ös kevéssel több, mint 4 millió 150 ezer négyzetméterről 6 millió 757 ezer négyzetméterre. A megfigyelt növekedéssel párhuzamban a játszóterek, tornapályák, pihenőhelyek száma, és ezek területe is növekedett a korábbi időszakhoz képest. Az önkormányzati kerékpárút, közös gyalog- és kerékpárút hossza vonatkozásában szintén javulás mutatkozik, még ha ennek mértéke egyelőre szerényebb is.

3.5. Kommunális infrastruktúra

A BKÜ kommunális infrastruktúrája rendezett összképet mutat. Minden település rendelkezik közüzemi vízellátással, amivel párhuzamban a gázvezeték-hálózat kiépítettsége is gyakorlatilag teljesnek mondható, ezzel együtt a kommunális szennyvízkezelés kérdése egyelőre csak részlegesen megoldott. A közüzemi ivóvíz-hálózatba és a közüzemi szennyvízcsatorna-hálózatba bekapcsolt lakások aránya, párhuzamban a közüzemi szennyvízcsatorna-hálózat hosszával és az elvezetett szennyvíz mennyiségével tízéves periódusban emelkedő tendenciában mozog, ami a közműolló szűkülését jelenti.

Az összegyűjtött kommunális hulladék mennyisége éves metszetben rendre meghaladja a százezer tonna/év nagyságrendet. A tó és környezetének megóvása szempontjából különös jelentőséggel bír, hogy a keletkezett szennyvíz nagyrészt tisztításra kerül, amivel párhuzamban a szelektíven gyűjtött hulladék aránya a kiemelt térségek, üdülőkörzetek közül mára a BKÜ-ben a legjelentősebb.

4. Elhagyásra, adattartalom változtatásra javasolt indikátorok

A **gazdasági indikátorokon** belül jelen időmetszet szerint **minden adattartalom** BKÜ szinten is előállítható. A **társadalmi indikátorok** kataszterében a vagyon elleni bűncselekmények tízezer lakosra vetített aránya 2008-tól az erre vonatkozó adatszolgáltatás megszüntetése miatt már nem állítható elő. A GDP/HDI értékeken alapuló területi különbségek kimutatása kistérség alapú, mivel a kistérségek helyébe 2013. január 1-től a **járások** lépnek, indokolt a területi egységek változását követni a jelen indikátor előállításán. Továbbra is a társadalmi indikátorokon belül egységes és áttekinthető adatbázisok hiányában nincs megbízható adat arra vonatkozólag, hogy a környezetvédelmi szakhatóságok hány szabálysértési bírságot róttak ki a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet területén. A **közlekedési indikátorok** között nem állnak rendelkezésre idősoros adatok a légi közlekedés utasforgalmáról, nem áll rendelkezésre elérhető adat közös menetrendi rendszerek kialakításáról, nincs megbízható adat, hogy hány felújított, illetve új vasúti kocsit állított üzembe a MÁV, amely a Balaton térségében közlekedik, és nincs adat arról sem, hogy mekkora a forgalomcsökkentési műtárgyakkal fejlesztett belterületi útvonalak hossza az üdülőkörzetben. A **környezeti indikátorok** sorában nincs megbízható adat arra vonatkozóan, hogy mekkora az új, vagy megújított partok területe. Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás tárgykörén belül támogatott pályázatok száma országos szinten is igen csekély, a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet területén belül mindössze néhány olyan pályázatot azonosítottunk, amely valamilyen szinten érinti ezt a területet, amivel párhuzamban direkt módon nem erre a tárgykörre céloz. A **kommunális infrastruktúra indikátorokon** belül a számításhoz maradéktalanul szükséges adatok hiányában nem áll rendelkezésre a csapadékvíz elvezető hálózat úthálózathoz viszonyított aránya.

A fentiek alapján az alábbi indikátorok elhagyása javasolt:

- a vagyon elleni bűncselekmények tízezer lakosra vetített aránya,
- a környezetvédelmi szabálysértések száma,
- a légi közlekedés utasforgalma,
- közös menetrendi rendszerek kialakítása,
- üzembe állított felújított, illetve új vasúti kocsik, amely a Balaton térségében közlekedik,
- a forgalomcsökkentési műtárgyakkal fejlesztett belterületi útvonalak hossza.

A BKÜ Hosszútávú Fejlesztési Konceptió monitoringjához, a BFT döntés előkészítési és döntéstámogató munkájához felhasznált indikátortáblázat (2012. december)

Gazdaság

Téma	Indikátor megnevezése	Meghatározás	Mértékegység	Lehetséges adatforrás	Területi egység, és időbeli eloszlás
Gazdaságfejlesztés	Települési Gazdasági Erő (TGE) Személyi jövedelemadó, Helyi adók, Vállalkozási aktivitás, Megyei GDP	Mivel a GDP települési szinten nem értelmezhető, helyette a mért adatokból és a megyei GDP-ből számított települési gazdasági erőt (TGE) használjuk. A TGE Személyi jövedelemadó, helyi adó, vállalkozói aktivitás, településre dezaggregált megyei GDP adatokat tartalmaz.	Ft/fő, a vidéki átlag %-a	KSH, APEH, VÁTI - TeIR	Település Idősor
Szezonalitás	Idegenforgalmi főszezon (július-augusztus) ideje alatti munkanélküliség	Regisztrált munkanélküli/aktív korúak	%	KSH, ÁFSZ (NFSZ)	Település Idősor
Diverzifikáció	A turizmus aránya a gazdaságban	Turizmus fő tevékenységű (TEÁOR) vállalkozások	%	Cégbíróság, KSH	Település
Gazdaságfejlesztés, diverzifikáció	A BKÜ-be érkező turizmusfejlesztési források	BKÜ-be érkező turizmusfejlesztési forrás/összes forrás	%	EMIR-MEH	Idősor
Gazdaságfejlesztés, forrásszerzés	A BKÜ-be érkező források az UMFT-ben	BKÜ-be érkező fejlesztési források összesen	Ft/fő, az országos %-ában	EMIR-MEH	Idősor
	Pályázói aktivitás és eredményesség az UMFT-ben	BKÜ szereplői által igényelt fejlesztési források, eredményes pályázatok száma	Ft/fő, az országos %-ában, db	EMIR-MEH	Idősor

Téma	Indikátor megnevezése	Meghatározás	Mértékegység	Lehetséges adatforrás	Területi egység, és időbeli eloszlás
Turizmus	Vendégéjszaka szám	Vendégéjszakák száma	db	KSH, turisztikai szervezetek	Település, idősor
	Szálláshely (kereskedelmi és magán) kihasználtság	Rendelkezésre álló kereskedelmi szálláshelyek kihasználtsága	%	KSH	Idősor
	Vendégéjszaka szám part menti – háttér települési megoszlás	A part menti és a háttér települések vendégéjszaka számának összehasonlítása	db	KSH, turisztikai szervezetek	Település, idősor
	Átlagos tartózkodási idő	BKÜ-ben vendégek által eltöltött átlagos tartózkodási idő	nap	KSH, turisztikai szervezetek	Település, idősor
	Belföldi és külföldi turizmus aránya	Vendég és vendégéjszaka száma, külföldi-belföldi turisták aránya	%	KSH	Település, idősor
	Jövedelmezőség	REVPAR – kiadott szobára jutó árbevétel	Ft	KSH	Idősor
	TDM szervezetek száma	Működő TDM szervezetek száma	db	Régiós adatgyűjtés	Település, idősor
Turizmus / Szezonáltság	Fő szezon turisztikai forgalma	Július és augusztus/év vendég és vendég éjszaka	%	KSH	Település, idősor
	Fő szezon turisztikai jövedelmezősége	Július és augusztus/év REVPAR	%	KSH	Település, idősor
Foglalkoztatottság	Foglalkoztatottság	Aktív keresők, foglalkoztatottak száma	db	Népszámlálás, KSH	Települési szintű adatok 1990, 2001, 2011 évek

Téma	Indikátor megnevezése	Meghatározás	Mértékegység	Lehetséges adatforrás	Területi egység, és időbeli eloszlás
Erdőgazdaság	Erdőterület	Erdő terület nagysága	ha	Megyei Erdészeti Igazgatóságok	Település, idősor

Társadalom

Téma	Indikátor megnevezése	Meghatározás	Mérték-egység	Lehetséges adatforrás	Ajánlások
Egzsztencia	Önkormányzati segélyezésben részesülők aránya	Önkormányzati segélyezésben adott évben részesülők száma / a lakosság száma	%	TSTAR	
	Forgalomba hozott új személygépkocsik 1000 lakosra jutó száma	Adott évben forgalomba hozott új személygépkocsik száma / 1000 lakos	db/1000 fő	TSTAR	
Tudatosság	1000 lakosra eső természet- és környezetvédelmi civil szervezetek száma	Természetvédelmi és környezetvédelmi civil szervezetek száma / 1000 lakos	db/1000 fő	Megyei Bíróságok	
Népesedés	Allandó népesség, természetes szaporodás, népességfogyatkozás	Népességváltozási folyamatok	fő/1000 fő	KSH, VÁTI – TeIR	
	Vándorlási egyenleg	A be- és elvándorlók (állandó + ideiglenes lakosok) számának éves különbsége / a lakosság (állandó + ideiglenes) száma	fő/1000 fő	TSTAR	
	Függőségi ráta	A 14 évesnél fiatalabbak + a 60 évnél idősebbek száma / 15 – 59 évesek száma	%	TSTAR	
Biztonság	Vagyon elleni bűncselekmények 10.000 lakosra vetített aránya	Az ismertté vált vagyon elleni bűncselekmények száma / 10.000 lakos (5 évre számított mozgó átlag)	db / 10.000 fő	TSTAR	2008-tól megszűnt az adatszolgáltatás, nem frissíthető adatsor
Oktatás	A legalább 8 osztályt végzettek aránya	A legalább 8 osztályt végzettek száma/a 15 évnél idősebb lakosság száma	%	KSH, Népszámlálás	Csak 2001-re vonatkozóan van adat

Téma	Indikátor megnevezése	Meghatározás	Mérték-egység	Lehetséges adatforrás	Ajánlások
Munkanélküliség	Pályakezdő munkanélküliek aránya	Pályakezdő munkanélküliek száma / a 18-25 éves lakosok száma	%	ÁFSZ (NFSZ) TSTAR	A regisztrált álláskeresők arányában van megadva az indikátor A TSTAR-ban nincs 18-25 évre vonatkozó korcsoport lehatárolás
	Regisztrált munkanélküliek száma	Regisztrált munkanélküli/aktív korúak	%	KSH, ÁFSZ (NFSZ)	Települési, idősor
Balaton térségi intézményrendszer, kormányzás	A Balaton-régióra telepített intézmények száma	Speciálisan a Balaton-régióra telepített intézmények száma	db	Magyarország Közéleti Kézikönyve	
	Térségi szereplők aránya	A BFT tagságában a térséghez kötődő szereplők aránya a BFT tagjainak összlétszámához viszonyítva	%	BFT	Szervezeti, tagsági átalakulások szerinti szakaszolásban
	Környezetvédelmi szabálysértések száma	Környezetvédelmi hatóságok által kirótt bírságok száma	db	Regionális Közigazgatási Hivatal	
Területi különbségek	HDI (Human Development Index) Emberi fejlettségi index	BKÜ kistérségeinek területi és időbeni összehasonlító vizsgálata	Ft/fő - összevont érték/fő	VÁTI – TeIR	A kistérségek 2013. jan.1-től megszűnnek

Közlekedés

Téma	Indikátor megnevezése	Meghatározás	Mértékegység	Lehetséges adatforrás	Területi egység, és időbeli eloszlás
Légi közlekedés	Utasforgalom	A légi közlekedésben résztvevő utasok száma	fő	Az érintett repülőterek	Idősor
Közúthálózat, megközelíthetőség	Korszerűsített úthálózat	Felújított utak hossza	km	Magyar Közút Nonprofit Zrt.	Település
	Újonnan épített utak	Újonnan épített közút hossza	km	Magyar Közút Nonprofit Zrt.	Település
Balaton-i közösségi közlekedés	Közös menetrendi rendszer	Menetrendek összehangolása megfelelő információs rendszerben	db	MÁV, VOLÁN társaságok	Megye

Vízi közlekedés	Útasforgalom	A vízi közlekedésben megjelenő utasforgalom	fő	BAHART	Idősor
Kerékpáros közlekedés	Újonnan épített kerékpárút	Kiépített kerékpárút hossza	km	Magyar Közút Nonprofit ZRT	Település
Vasúti közlekedés	Új vasúti pálya	Kiépített vasúti pálya hossza	km	MÁV	Település
	Felújított állomások	Felújított állomás épületek (akadálymentesítettek és vizes blokkokkal felszereltek)	db	MÁV	Település
	Járműpark minősége	Felújított, vagy új vasúti kocsik száma	db	MÁV	Idősor
Települési forgalom-szervezés	Fejlesztett belterületi útvonalak	Forgalomcsökkentési műtárgyakkal fejlesztett belterületi útvonalak hossza	km	Önkormányzat	Település, idősor

Környezet

Téma	Indikátor megnevezése	Meghatározás	Mértékegység	Lehetséges adatforrás	Területi egység, és időbeli eloszlás
Vízminőség	A Balaton nitrogén koncentrációja	Összes nitrogén koncentrációja a Balaton vizében	mg/L	Környezet-védelmi, természet-védelmi és Vízügyi Felügyelőségek	Balaton 4 medencéje, idősor
	A Balaton foszfor koncentrációja	Összes foszfor és foszfát-foszfor koncentrációja a Balaton vizében	mg/L	Környezet-védelmi, természet-védelmi és Vízügyi Felügyelőségek	Balaton 4 medencéje, idősor
	A Balaton klorofill-a koncentrációja	Fitoplankton klorofill-a koncentráció a Balaton vizében	µg/l	Környezet-védelmi, természet-védelmi és Vízügyi Felügyelőségek	Mintavételi helyek a Balaton nyílt vizében, strandokon (április-október)
Part-rehabilitáció	Új vagy megújított partok területe	Parti településen 30 m széles parti sáv kialakítása	ha	Önkormányzat	Település
	Belterületi parkok nagysága	Települési zöldterületek, játszóterek száma, területe, gondozott, parkosított, virágosított területek	db, m ²	Önkormányzat	Település

Téma	Indikátor megnevezése	Meghatározás	Mértékegység	Lehetséges adatforrás	Területi egység, és időbeli eloszlás
Közösségi terek növelése	Rendezett területek nagysága, felújított épületek száma	Településközpontok fejlesztése, terek kialakítása, épületek felújítása	db, m ²	Önkormányzat	Település
	Kerékpáros forgalmi felületek	Kiépített belterületi kerékpárutak hossza	km	Önkormányzat	Település
Éghajlatváltozás	Éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás	Elnyert pályázatok száma	db	Önkormányzat	Település

Kommunális infrastruktúra

Téma	Indikátor megnevezése	Meghatározás	Mértékegység	Lehetséges adatforrás	Területi egység, és időbeli eloszlás
Kommunális infrastruktúra	Közüzeti ivóvízvezeték-hálózat hossza, lakosságnak szolgáltatott víz	Lakosság vízellátása (teljes vízszolgáltatás)	km, l/fő/nap, m3/év	KSH, közszolgáltató	Település, idősor
	Közüzeti szennyvízcsatorna-hálózat hossza, elvezetett szennyvíz-mennyiség	Szennyvíz-csatornázottság, keletkező szennyvíz mennyisége, szennyvíztisztító telep kapacitása	km, m3/év, m3/nap, LE	KSH, közszolgáltató	Település, idősor
	Közműöllő	Közüzeti ivóvíz-hálózatba bekapcsolt és közüzeti szennyvízcsatorna- hálózatba bekapcsolt lakások aránya	%	KSH, közszolgáltató	Település, idősor
	Közüzeti szennyvízcsatorna-hálózatba, ivóvízhálózatba bekapcsolt lakás	Ivóvízhálózattal, valamint szennyvízhálózattal rendelkező lakások száma	db	KSH, közszolgáltató	Település, idősor
	Összegyűjtött kommunális hulladék mennyisége	Rendszeres hulladékgyűjtésbe bevont ingatlan, háztartásban keletkező kommunális hulladék	tonna/év	Közzszolgáltató	Település, idősor
	Szelektíven gyűjtött hulladék mennyisége	Szelektív hulladékgyűjtés során gyűjtött papír, műanyag, PET palack	tonna/év	Közzszolgáltató	Település, idősor
	Csapadékvíz-elevezető hálózat	Csapadékvíz-elevezető hálózat úthálózathoz viszonyított aránya %	%	Önkormányzat	Település, idősor